

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W GLIWICACH

44 – 100 Gliwice, ul. Banacha 4
Tel. 032 33-80-500, Fax. 032 231-95-23;
032 33-80-530
NIP 631 – 10 – 81 – 512

www.gov.pl/psse-gliwice
psse.gliwice@sanepid.gov.pl

Oddział Laboratoryjny
41 – 800 Zabrze, ul. 3 – go Maja 64
Tel. 032 271-21-35, 032 271-07-17,
Fax. 032 278-46-71

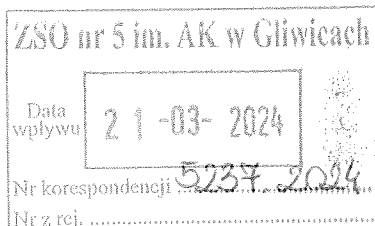
Tel. 032 33-80-500 Nadzór zapobiegawczy – 515
PPIS – 501 Higiena komunalna – 525,526,27
Z-ca PPIS - 503 Higiena Żywności, Żywienia i PU – 520,521,522

Epidemiologia – 510,511
Higiena dzieci i młodzieży - 516
Higiena pracy - 518

Oświata zdrowotna - 514
Zamówienia publiczne - 507
Księgowość/Kasa – 505,506

Znak: NS-HŻŻiPU.9022.1.47.2024.1

Gliwice, dnia 15.03.2024 r.

**Dyrektor Zespołu Szkół
Ogólnokształcących nr 5
im. Armii Krajowej
w Gliwicach
ul. Sikornik 34
44-100 Gliwice**

W związku z przeprowadzoną kontrolą sanitarną w dniu 19.01.2024 r. nr protokołu kontroli 133/NS/HŻŻiPU/2024 w stołówce w Przedszkolu Miejskim nr 41 w Gliwicach, ul. Cyranecki 3 należącym do ZSO nr 5 w Gliwicach informuję, że dokonano oceny jadłospisu dekadowego z okresu od 08.01.2024r. do 19.01.2024r. na podstawie przedłożonego raportu magazynowego w dniu 13.02.2024 r. w przedszkolu żywionych jest 107 dzieci w wieku 3-6 lat.

Posiłki sprawdzono pod kątem wytycznych § 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz.U. 2016 poz. 1154).

Wymagania	TAK	NIE
1. Czy codzienne jadłospisy zawierają produkty z każdego poziomu Piramidy zdrowego żywienia?		
• Pieczywo, płatki zbożowe, kasze, makaron, ryż	✓	
• Warzywa, owoce	✓	
• Mleko, sery, jogurty, kefir	✓	
• Mięso, ryby, jaja, nasiona roślin strączkowych i inne nasiona, orzechy	✓	
2. Czy zupy, sosy oraz potrawy są sporządzane z naturalnych składników, bez użycia konserwantów spożywczych	✓	

z wyłączeniem koncentratów z naturalnych składników?		
3. Czy od poniedziałku do piątku (tydzień przedszkolny) potrawy smażone podawane są nie częściej niż dwa razy?	✓	
4. Czy podawane napoje nie zawierają więcej niż 10 g cukrów w 250 ml (kubku, szklance)?	✓	
5. Czy każdego dnia podawane są:		
• co najmniej dwie porcje mleka lub przetworów mlecznych	✓	
• co najmniej jedna porcja z grupy mięso, jaja, orzechy, nasiona roślin strączkowych	✓	
• warzywa i owoce w każdym posiłku	✓	
• co najmniej jedna porcja produktów zbożowych (pieczywo, płatki zbożowe kasze, makaron, ryż) w każdym z głównych posiłków (takich jak śniadanie, obiad)	✓	
6. Czy porcja ryby podawana jest co najmniej raz w tygodniu?	✓	
7. Czy jadłospisy spełniają normy żywienia na energię i składniki odżywcze dla danej grupy wiekowej (należy brać pod uwagę średnie zapotrzebowanie z 10dni)?		✓

Ocenę jadłospisu przeprowadzono za pomocą programu dietetycznego WIKT zgodnie, z którą wykazano że wyniki kształtują się następująco :

wartość kaloryczna posiłków 1156,23 kcal (110% normy)

- masa białka 51,33 g (norma 26g – 52,5g)

- masa tłuszczu 44,96 g (norma 35g - 41g)

- masa węglowodanów 162,13 g (minimum 118g)

- **zawartość wapnia 366,42 mg (61% normy) - minimum 600 mg dla analizowanej grupy**

- **sacharoza 40,5 g (norma: do 10% węglowodanów przyswajalnych – 16,2 g).**

- sól 2,03 g

- **procentowy udział energii :**

- z białka 17,76 %, (norma 10-20 %)

- z tłuszczu 35,00 %, (norma 20-35%)

- z węglowodanów 47,24 % (norma 45-65%)

Do obliczenia średnioważonej normy na zapotrzebowanie energetyczne przyjęto grupę dzieci w wieku od 4-6 lat co stanowi 1400 kcal na dzień przyjmując, że w placówce przedszkolnej należy zrealizować 75% normy (1050 kcal), co spełniono w jadłospisie. Według M. Jarosz białko powinno pokrywać 10-20% ogólnej puli kalorii, tłuszcze 20-35%, natomiast węglowodany 45-65% [M. Jarosz - Normy żywienia dla populacji polskiej. Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny, Warszawa, 2020].

Oceniając jadłospis wzięto pod uwagę $\pm 10\%$ niepewności obliczeń. Procentowy udział białek, tłuszczów i węglowodanów uznaje się za prawidłowo rozłożony. Obliczoną średnią wartość kaloryczną 1156,23 kcal z jadłospisu uznaje się za prawidłową.

W toku analizy stwierdzono, że zawartość wapnia jest zbyt niska i wynosi 366,42 mg, dla poddanej analizie grupy minimum dziennego zapotrzebowania to 600 mg, w jadłospisie zrealizowano go zaledwie w 61 % normy. Ten wynik wskazuje na to, iż pomimo zapewnienia dzieciom dwóch porcji mleka i/lub jego przetworów dziennie, podawane porcje są za małe. Porcję mleka stanowi np. szklanka mleka, jogurtu czy kefiru lub 40 g ser żółtego lub 150 g sera twarogowego.

Zbyt niska ilość wapnia w diecie wpływa niekorzystnie na organizm dziecka. Wapń jest pierwiastkiem, odgrywającym ważną rolę w zachowaniu prawidłowego tempa wzrostu i rozwoju, a także zbudowaniu prawidłowej masy kostnej, oraz mocnych zębów w dzieciństwie i wieku młodzieńczym. Wapń pełni również istotną rolę w prawidłowym funkcjonowaniu układu hormonalnego oraz właściwej pracy mięśni, w tym serca. Zaleca się zwiększenie porcji produktów mlecznych podawanych dzieciom, zwracając uwagę, aby zachować prawidłowe rozłożenie makroskładników (białka, tłuszczów węglowodanów) w jadłospisie.

W analizowanym jadłospisie stwierdzona średnia ilość podanych dzieciom w ciągu dnia warzyw i owoców wynosi na 311,6 g i wyliczoną wartość uznaje się za prawidłową.

Ponadto stwierdzono przekroczoną ilość cukrów prostych w jadłospisie. Należy zwrócić szczególną uwagę na przyrządzanie napojów i potraw, aby dodana ilość nie przekraczała gramatury zalecanej przez WHO. Cukry proste w zdrowej, zbilansowanej diecie nie powinny przekraczać 10% zalecanego dziennego spożycia wszystkich węglowodanów. Cel ten łatwo osiągnąć unikając dosładzania napojów. Pomimo prawidłowego udziału procentowego węglowodanów, zaburzona jest proporcja zawartości cukrów prostych. W przedłożonym jadłospisie dekadowym podano dzieciom 40,5 g sacharozy, co stanowi 23,84 % puli węglowodanów. W żywieniu dzieci należy dążyć do prawidłowego układania jadłospisów.

W trosce o zdrowie i prawidłowy rozwój dzieci zwracam uwagę na konieczność podjęcia stosownych działań mających na celu wyeliminowanie nieprawidłowości i podawania dzieciom odpowiedniej jakości posiłków zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełnić środki spożywcze w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. 2016 poz. 1154).

Informuję, że zgodnie z § 2 ust. 1, ust. 2 wyżej wymienionego rozporządzenia „Środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty muszą spełniać odpowiednie wymagania dla danej grupy wiekowej, wynikające z aktualnych norm żywienia dla populacji polskiej”.

W związku z powyższym zobowiązuje Stronę do poinformowania pisemnie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego pisma o sposobie podjętych działań w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
Gliwice, 19/1

dr n. o zdr. Aleta Mrugała

Otrzymują:

1. Adresat
2. NS/HŻŻiPU a/a – kopia

